Екологічний проект

для дітей середнього дошкільного віку

«Дивовижний світ комах»

Автор проекту вихователь ДНЗ №163 м. Запоріжжя

Єфимова Людмила Іванівна

https://naurok.com.ua/ekologichniy-proekt-dlya-dityey-serednogo-doshkilnogo-viku-divovizhniy-svit-komah-193486.html

Бережіть комашок, діти,
Всі вони повинні жити,
Може день, а може й рік
В них у кожного свій вік.
А не стане в нас комах,
То загине кожен птах.
Як прийдемо на лужок,
Не побачимо квіток.
Схочем в лісі відпочити,
Не знайдем його ми, діти!
У природі все з'єдналось

Міцно, міцно пов’язалось.

Мета проекту: створити умови для розширення уявлень дітей про світ комах, їхній спосіб життя, користь чи шкоду. Формувати знання дітей про необхідність бережливого ставлення до комах і всього живого в природі.

Завдання проекту:

- Систематизувати знання дітей про поведінку комах навесні.
- Поглибити знання дітей про спосіб життя комах: бджілки, джмеля, мурашки, комахи – сонечко.
- Ознайомити із способом живлення.
- Вчити дітей розпізнавати і порівнювати комах за спільними та відмінними ознаками (бджола і джміль).
- Розвивати творче мислення, уяву, зв'язне мовлення, вміння дітей спостерігати за явищами природи, робити елементарні зіставлення та висновки зі спостережень, проводити аналіз.
- Виховувати екологічну свідомість та екологічно доцільну поведінку;
- Виховувати бережливе ставлення до комах, як до частинки живої природи.
- Розвивати творчі здібності у продуктивних видах діяльності.
- Сприяти активізації спільної діяльності з однолітками, батьками та педагогами.

Анотація проекту

Екологічному вихованню дошкільників останнім часом приділяється велика увага. Екологічна культура дошкільнят може бути сформована, якщо вона тісно взаємодіє з природою. Основним змістом екологічного виховання дошкільників є формування у дитини правильного ставлення до природних явищ і об'єктів, які оточують його.

На жаль, часто можна побачити, як дитина намагається топтати жука, відірвати крила метелику, зруйнувати гнізда, мурашники, безглуздо знищити живі істоти - саме тому, завдання дорослих – виховати у дітей стійке негативне ставлення до таких дій.

Розуміння важливості піклування про навколишній світ, поряд з традиційними методами і формами роботи віддається перевага дослідам, заняттям - дослідженням, самостійній пошуковій діяльності, проведення ігор - занять на розвиток фантазії та творчих здібностей дітей і т.п. В процесі роботи діти оволодівають елементарними прийомами спостереження в природі, освоюють етичні норми відносин до живого, вчаться розуміти і цінувати красу живої природи як джерела творчого натхнення.

Актуальність

У дошкільні роки дитина розширює коло відносин з оточуючим світом. Її увагу привертає все більше та більше об’єктів, виникає безліч «чому». В цей час

важливо не тільки надати цікаву інформацію, а й сформувати правильне відношення до довкілля.

Вдома дошкільника цікавлять предмети побуту, а за межами домівки – об'єкти природи. У наш час особливо актуальною стає проблема екологічної освіти. У дітей спостерігається недостатній інтерес до природних явищ, дещо недбале ставлення до об'єктів природи. Тому потрібно малечі показати красу природи, її таємне життя, навчити бережливо ставитись до неї, цінувати те, що є поряд, допомогти зрозуміти, що навколо має вистачити місця всім: і пташці, і звірям, і черв'ячку, травинці і квіточці, дереву та кущику та, навіть, маленькій комашці. І серед усього цього повинен панувати мир, злагода та любов.

Тому й корисно дати дітям поняття про багатоманітність об'єктів природи, зокрема ознайомити із захоплюючим світом комах.

Проблема

В ході спостереження за комахами, на прогулянці дітей з вихователем, діти відзначили, що комахи є майже скрізь. Їх можна знайти біля дерев в лісі, біля кущів, під корою дерев, на стінах у себе вдома. Частина дітей висловлювали радість і інтерес, інші - лякалися. Були й такі, які пропонували знищувати комах, думки розділилися. В ході діалогу з'ясувалося, що знання дошкільнят про комах дуже мізерні Діти, спільно з вихователем сформулювали ***проблему.*** «Хто такі комахи?», «Де вони живуть?», «Які у них є відмінності?», «Чи потрібні комахи? Яку користь вони приносять?»

Була висунута ***гіпотеза***: «Що комахи живуть всюди, їх потрібно оберігати».

У відповідність з проблемою і гіпотезою дослідження діти разом з вихователем поставили завдання подальшого дослідження проблеми:

1) Познайомитися зі світом комах.
2) Дізнатися, як вони живуть, чим харчуються.
3) Як треба оберігати.
4) Пошукова робота з підбору ілюстративного матеріалу по темі «Комахи».

Заходи:

- Організація спостережень за різними комахами;
- Заняття за відповідною тематикою;
- Читання художньої літератури.
- Проведення пошуково-дослідницької роботи.

Очікуванні результати:

- діти оволодіють поняттям «Комахи», знатимуть і називатимуть комах найближчого природного оточення (метелик, мураха, жук, бджола, коник);
- матимуть найпростіші уявлення про деякі особливості зовнішнього вигляду (форма тіла, шість пар ніг, наявність крил), засоби пересування (стрибає, літає, бігає), які видають звуки (гудить, скрекоче);

- знатимуть про користь, яку комахи приносять птахам і рослинам;
- спільна діяльність сприятиме зміцненню дитячо-батьківських відносин.

Характеристика проекту:

Тип проекту**:** освітній, пізнавально-дослідницький, пошуковий, виховний.
За тривалістю – короткотривалий (1 тиждень).
За кількістю учасників – колективний (діти, батьки, вихователі групи «Писанка»).

Етапи реалізації проекту

Підготовчий етап
- Обговорення мети, завдання з дітьми та батьками.
- Анкетування батьків.
- Перспективне планування проекту.
- Вивчення інтернет – джерел.
- Підбір методичної літератури для реалізації проекту, наочно-дидактичного матеріалу; художньої літератури; організація розвивального середовища в групі.

Мотиваційний етап
Обговорення трьох питань:
1. Що ми знаємо?
2. Що хочемо знати?
3. Звідки це ми дізнаємось?

1. Що ми знаємо?
- Комахи – це жива природа.
- Вони вміють літати.
- У них 6 лапок, очі, крильця, вусики.
- За назвою, кольором і розміром вони бувають різні.

2. Що хотіли дізнатися?
- Де живуть комахи, і хто їм будує будинки?
- Чим вони живляться?
- Яку користь приносять бджоли, джмелі, мурахи, комахи – сонечко рослинам, людям, тваринам.
- Чи є у комах дитинчата? Чим вони їх годують і як за ними доглядають?
- Як захищаються комахи від ворогів?

3. Що потрібно зробити для того щоб дізнатися?
- Запитати у дорослих.
- Прочитати в книзі, енциклопедії.
- Самим поспостерігати за комахами в квітнику, в парку, в саду.

Основний етап
Організація освітньої діяльності

- Бесіди
- Дидактичні та розвивальні ігри
- Творчі ігри
- Рухливі та народні ігри
- Розгляд ілюстрацій
- Читання художньої літератури
- Перегляд презентацій та мультфільмів
- Робота з батьками

1. Наочні матеріали в батьківському куточку:
- Консультації «Як прищепити дітям любов до природи»
- Поради «Що розказати дітям про комах», «На природу з дітьми»

2. Залучити батьків до створення предметно-розвивального середовища в групі (книги, картинки, вірші, загадки про комах, міні-книжки тощо).

3. Спільні милування об’єктами спостережень, їх фотографування, обговорення вражень.

4. Підготувати роботу на виставку образотворчої діяльності «Наші шестиногі друзі».

5. Домашній кінозал: перегляд мультфільмів «Лунтік», «Бджілка Майя», «Під грибом» та ін.

6. Розучування віршів, загадок, прислів’їв про комах.

Заключний етап
- Організація фотовиставки «Природа – наш спільний дім»
- Організація виставки малюнків та поробок «Наші шестиногі друзі»
- Створення альбому «Цікавинки про комашок»
- Виготовлення вихователями лепбуку «Світ комах»
- Оформлення результатів проекту у формі презентації.

Зміст роботи в ході реалізації проекту

Вид діяльності	Тема, назва	Зміст, мета
Заняття	Ознайомлення з природним довкіллям «В гості до комашок» (заняття-екскурсія) Розвиток мовлення «Світ комах»	Формувати знання про комах (зовнішній вигляд, спосіб пересування, живлення, будову тіла), розвивати пізнавальний інтерес, виховувати бережливе ставлення до комах. Формувати навички зв'язно переказувати оповідання близько до тексту; удосконалювати вимову звука [ж], розвивати мовне дихання; формувати навички вживання прикметників разом з іменниками, звертати увагу дітей на форми іменників чоловічого роду в родовому відмінку (метелика, джмеля, коника).

	Ознайомлення з предметним довкіллям «Праця людей навесні»	Ознайомити дітей з основними сільськогосподарськими професіями: хлібороба, садівника, овочівника, пасічника (що роблять, який результат праці); виховувати інтерес та повагу до праці дорослих, бажання їм допомагати.
	ОБЖД «Небезпека від комах»	Учити дітей бути спостережливими, обачними, розрізняти шкідливих для здоров'я комах, виховувати бережливе ставлення до природи. Продовжувати вчити дітей уважно слухати казку, емоційно сприймати її образний зміст, уточнити уявлення дітей про дружбу.
	Художньо-мовленнєва діяльність «Читання казки О.Корольова «Казка про осу та ведмедя». Етична бесіда» Ліплення «Бабка» (пластилінографія) Малювання «Барвисті метелики» (монотипія) Аплікація «Комаха сонечко»	Знайомити з новим способом ліплення: малювання джгутиками; тренувати в розкачування пластиліну між долонями прямими рухами, отримувати джгутики необхідної довжини; вчити прийому згортання довгої ковбаски по спіралі. Продовжувати знайомити дітей з нетрадиційними техніками малювання, вчити малювати метелика в техніці «монотипія», формувати вміння самостійно добирати колірну гамму фарб. Продовжувати вчити вирізати предмети округлої форми та розрізати папір на смужки, доповнювати аплікацію зображенням травички зі скручених смужок паперу.
Бесіди	«Бджілки-трудівниці» «Як комаха – сонечко захищається від ворогів» «Мурашина родина» «Як з'являються комахи?»	Поглибити знання дітей про зовнішній вигляд, живлення, користь, умови життя комахи бджілки; дати дітям знання, де живуть бджоли і хто за ними доглядає. Дати дітям знання про те, що комаха – сонечко виділяє жовтий сік, він гіркий. Дати дітям елементарні уявлення про корисну діяльність мурашок і про те, якої шкоди завдають ті, хто розорює їхні гнізда; розширити знання дітей про охороні заходи мурашників. Ознайомлення з розвитком комах на прикладі метелика, жука, комара.

Спостереження	За сонечком семикрапковим	Поглибити знання дітей про комах; ознайомити із зовнішнім виглядом семикрапкового сонечка, особливостями його поведінки; розвивати спостережливість; виховувати бережливе ставлення до комах.
	За комахою сонечком	Формувати знання дітей про спосіб життя комахи – сонечко, її будову; розвивати спостережливість.
	За бджолами	Ознайомити із зовнішній виглядом бджіл, особливостями їх поведінки; розвивати спостережливість.
	За бджолами і джмелями	Продовжувати вчити дітей розпізнавати і порівнювати комах за спільними та відмінними ознаками; розвивати спостережливість, логічне мислення; виховувати дбайливе ставлення до природи.
	За мурахами	Поглибити знання дітей про мурах, їх спосіб життя і живлення; розвивати спостережливість; виховувати дбайливе ставлення до комах.
	За комахами в квітнику	Формувати знання дітей про особливості поведінки комах, про користь для квітів; виховувати бережливе ставлення до бджіл, мурах, комах – сонечок, джмелів.
Досліди	«Улюблені кольори комах» «Мурашина доріжка» «Чи схожий метелик на слона?»	
Ігри	<u>Дидактичні ігри</u> «Гостині квіти» «Впізнай комаху за описом». «Де заховалась комашка» «Назви лагідно» «Розложи метеликів» «Комашина арифметика» <u>Логічні та розвивальні</u> «Розрізні картинки» «Четвертий зайвий» «Знайди пару» «Чия тінь?» «Лабіринти» <u>Творчі ігри</u> «Домалюй і розфарбуй» «Намалюй за крапочками»	 Розвиток уваги, спритності, навичок бігу Біг у розтіч, присідання Удосконалення навичок підлізання під шнур, лазіння по гімнастичній стінці Удосконалення навичок бігу Розвивати спритність, біг врозтіч Стрибки Розвивати інтерес до народних ігор, викликати бажання брати в них участь

	«Склади комаху з геометричних фігур» <u>Рухливі ігри</u> «Хто швидше займе квітку?» «Бджілки» «Ведмідь і бджоли» «Оса» «Жук» «Спіймай комара» <u>Народні ігри</u> «Як у нас біля воріт» <u>Психогімнастика</u> «Я – жучок» «Метелики і вітерець» «Я – мурашка» <u>Фізкультурні хвилинки</u> «Ми - сонечка комашки» «Метеличок» «Я біжу, біжу по гаю» «Добрий жук» <u>Пальчикові ігри та вправи</u> «Метелик» «Сонечко» «Хрущ» «Бджілки» «Оси»	Діти уявляють себе комашками і роблять відповідні рухи Розвивати вміння поєднувати слова з рухами Розвиток моторики рук
Читання	<u>Оповідання</u> Г.Скребицький, В. Чапліна. «Хто такі комахи?» В.Сухомлинський «Маківка і джміль», «Два метелика» <u>Казки</u> <u>Вірші</u> <u>Загадки про комах</u> <u>Прислів’я та приказки про комах</u>	Викликати у дітей бажання слухати, розуміти зміст, відповідати на запитання за змістом твору. Зацікавити дітей змістом казок, вчити розуміти, викликати бажання розповідати казки Слухання та заучування Продовжувати вчити розгадувати загадки Формувати вміння розуміти зміст приказок та прислів’їв, пояснювати їх
СХД	«Різнокольорові метелики» «Веселі комашки»	Конструювання метеликів з гофрованого паперу та прищіпок

	«Розмалюємо комах» «Читайлик» «Наші маленькі друзі» «Наша фонотека»	Самостійне ліплення комах з використанням природного матеріалу (крилаток клену, черепашок, насіння рослин тощо) Самостійне розмальовування комах кольоровими олівцями Розглядання книжок про комах, фото листівок, картинок з зображенням різних видів комах Самостійне малювання комах Прослуховування аудіозапису Н. Римського-Корсакова «Політ джмеля»; А. Чайковського «Вальс квітів», «На лузі»
Трудова діяльність	«Ми – мурашки працьовиті»	На ігровому майданчику (збір гілочок)

Отримані результати

- Розширився кругозір дітей про комах.
- Поліпшилося предметно - розвиваюче середовище: літературою, дидактичними іграми, фотографіями, ілюстраціями, віршами, розповідями про комах, загадками, презентаціями про різноманітний світ комах
- У дітей сформувалися допитливість, творчі здібності, пізнавальна активність, комунікативні навички.
- Вихованці та їх батьки взяли активну участь в реалізації проекту.

Перспективи проекту

- Продовжувати формувати інтерес батьків і дітей до знань про особливості життя комах.
- Розробити осінній проект «Життя комах восени».

Література

1. Взаємодія дитячого садка і сім'ї з питань екологічного виховання // Дитячий садок. – 2004. – №25
2. Денисенко Т. Подорожі в природу //Дошкільне виховання, 2012, №4
3. Каплуновська О., Самсонова О. Організація екологічної освіти в сучасному дошкільному навчальному закладі // Вихователь-методист дошкільного закладу — 2009 — № 8.
4. Матвієнко С.І. «Українські народні рухливі ігри у дошкільному навчальному закладі. Навчальний посібник. Ніжин 2017
5. Ніколаєнко В.М. «Екологічне виховання в днз 2 – 6 років», Харків. Основа, 2010 р.

6. «Ознайомлення дошкільників із навколишнім світом», Харків. Основа, 2011 р.
7. Провозюк Г.Г. «Барвистий світ навколо нас», Тернопіль, 2007р.
8. Поліщук Н. «Коли в серці живуть добринки», Тернопіль, 2004р.
9. Сухар В.Л. «Дошкільнята на прогулянці, 3 – 4 роки», Ранок, 2010
10. Сухар В.Л. «Дошкільнята на прогулянці, 4 - 6 років», Ранок, 2010 р.